

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมศิลปากร, กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ ฉบับหอสมุดแห่งชาติ รัชกาลที่ 1-2. พระนคร: ป.พิศนาคะการพิมพ์, 2506.

การต่างประเทศ, กระทรวง. ชาวไทยมุสลิม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2521.

การฝึกหัดครู, กรม. รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, 2521.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2522.

คณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอศแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สภาผู้พหุทธิกสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์, 2527.

จรัญ พรหมอยู่. ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเคียนสโตร์, 2526.

จำนงค์ อภิวัจนสิทธิ์. สังคมวิทยาศาสนา. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา, 2525.

เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ. การวิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดี. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, 2520.

ชนิกา รักรัษเณียง. สังคมวิทยาการศึกษา. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

- ประทีป สยามชัย. สารคดีทางสังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2526.
- พิทยา สายหู. รายงานการศึกษาลักษณะผู้นำท้องถิ่นในเขตพัฒนาภาคใต้. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2510.
- ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ. กฎหมายการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2523.
- บุรีเราะฮ์ บินทุ ซับดุลอะซะฟูร. อิสลาม-ธรรมเนียมแห่งชีวิต. กรุงเทพมหานคร:
เจริญผล, 2525.
- บุรีเอก มุกตารี. เทียนศักดิ์ของลิ้ม. กรุงเทพมหานคร: ส.วงศ์เสถียร, น.ป.ป.
- บุษมัทธ อະฎิยะฮ์ อัล-ฮิรอซี. การศึกษาในอิสลาม. กรุงเทพมหานคร: อัล-ญิฮาด,
2521.
- โมหันมัด อับดุลกาเคร์. ความเข้าใจเบื้องต้นเรื่องศาสนาอิสลามและชาวไทยมุสลิมใน
4 จังหวัดภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2520.
- ลธิศ ชีรเวทิน. ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: แพร์พิทยา, 2521.
- วราคม ทีสุกะ. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นครสยาม, 2527.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- _____. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.
- _____. รายงานการศาสนาประจำปี 2526. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา,
2526.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ศาสนาอิสลามฉบับของสำนักจุฬาราชมนตรี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2519.
- ____. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- สง่า วิลโลรณ และคณะ. จุฬาราชมนตรี ควบ สุวรรณศาสน์ และความเป็นมาของ จุฬาราชมนตรี. กรุงเทพมหานคร: ชานเมือง, 2524.
- สุนทร ทิมาเสน. นมาซของท่านนบี มุฮัมมัด ที่อลา. กรุงเทพมหานคร: อัล-ญิฮาด, 2525.
- สมพงษ์ จิกระดับ. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สมาคมคุรุสัมพันธ์. คำบรรยายหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต. ม.ป.พ., 2527.
- สุวรรณ เพชรนิล. วัฒนธรรมและศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. ศาสนาและวัฒนธรรมไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2523.
- เสาวนีย์ จิตต์พวง. วัฒนธรรมอิสลาม. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล, 2522.
- ศุทัย หิรัญโก. มุสลิมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองวิทย์, 2521.
- อบูล อะฮฺลาล เมาว์กูที. ระบบชีวิตแห่งอิสลาม. แปลโดย ฮาซิม ทุนอนันต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อัล-ญิฮาด, 2524.
- อิสมาอีล อะหมัด. มาเข้าใจอิสลามกันเถิด. แปลโดย จินตนา. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ม.ป.ป.

บทความ

- กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว. อัล-ญิฮาด 19 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2526): 88-100.
- จินกา สิทธิฤทธิ์. "พัฒนาการทางค่านิยมจริยธรรมและการปลูกฝังจริยธรรมในสถานศึกษา." นิทรรศการ 22 (ธันวาคม 2523): 14-18.
- ชัยพร วิชชาวุฒ. "แนวทางการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม." วารสารเศรษฐศาสตร์ 4 (เมษายน-มิถุนายน 2526): 22-33.
- กลมนรวัจ บากา. "อิสลามกับการศึกษา." พิชญ์ 2 (ตุลาคม 2526-มกราคม 2527). 37-49.
- ธีระพร ภูวรวณโณ. "แล้วเราจะเสริมสร้างจริยธรรมกับคนวัยใด." วารสารเศรษฐศาสตร์ 4 (เมษายน-มิถุนายน 2526): 1 - 6.
- มุนีเราะฮฺ บินตุ อับดุลเฮาะฟุร. "การอบรมเลี้ยงดูเด็ก." อัล-ญิฮาด 21 (กันยายน 2528): 30 - 55.
- มุฮัมมัด กาฎก. "นัยยะในอิสลาม." อัล-ญิฮาด 20 (สิงหาคม 2527): 16 - 23.
- เมซี บิลันฆานนท์. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน." คุรุปริทัศน์ 7 (มกราคม 2525): 54 - 59.
- โมห์หมัด อับดุลกาเคร์. "การประชุมประเมินผลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปี 2526 ที่อำเภอสุโขทัย โลก จังหวัคนราชาวาส." อัล-ญิฮาด 20 (2526): 46-47.
- มัยมูนะฮฺ บินที ฮะสัน. "มุสลิมกับการมีภรรยาหลายคน." อัล-ญิฮาด 19 (เมษายน 2526). 23-41.

ระวี ภาวิไล. "จริยธรรมในสังคมไทย." การศึกษาแห่งชาติ 5 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2522): 7-12.

สกล นิลวรรณ. "ประเพณีอิสลาม." วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 (กรกฎาคม 2518): 162-178.

_____. "เรื่องน่ารู้บางประการที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม." วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 (กรกฎาคม 2518): 155-161.

สมจิตร วัฒนกุลตั้ง. "สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการปลูกฝังจริยธรรม." วารสารศึกษาศาสตร์ 2 (2528): 9-19.

สุนน ธรรมวิวัฒน์. "การปลูกฝังจริยธรรมในทศวรรษหน้า." มหาวิทยาลัยศิลปากร 1 (มกราคม-มิถุนายน 2523): 19-24.

อำนวยการ ทะพินค์แก และ ชัยนค์ วรรณะภูทิ. "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของ นักการศึกษา." วารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 13 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2522): 24-45.

เอกสารอื่น ๆ

กามแก้ว พงษ์อุคม. "พัฒนาการด้านการศึกษาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์และการศึกษา เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน- ทรวโรฒ ประสานมิตร, 2524.

โกศล มีคุณ. "จริยศึกษาเพื่อการสร้างเสริมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการ สอนบทบาท." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

- จินคา อาจินสมาจาร. "ปัญหาการสอนจริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองในเขตการศึกษา 2." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ชูชัย สมิตชิโกร. "ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมตนเองของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- กลมมรวัจ บากา. "การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความเชื่อทางศาสนาและผลกระทบที่มีต่อลักษณะสังคม เศรษฐกิจและแนวการดำเนินชีวิตของชาวชนบทพุทธและชาวมุสลิมในชนบท: การศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสู่ไทยป่าที จังหวัดนราธิวาส." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.
- วัช สแสงอรุณ. "การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักเรียนไทยพุทธและนักเรียนไทยมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดปัตตานี." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- พะเยาว์ ปาลวัฒน์. "พฤติกรรมการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ตามแผนการสอนจริยศึกษา หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- เพ็ญศรี จระสมบุญ. "ปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม สังกัดกรุงเทพมหานคร ความความคิดเห็นของผู้บริหารและครู." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- เพ็ญศรี กาญจนไฉย และ นันทนา กปิลกาญจน์. "บทบาทมุสลิมในปลายอยุธยา-ธนบุรี พ.ศ. 2300-2325." รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. (เอกสารอักษรสำนวน).

เรืองรัตน์ ปัญญาขง. "ลักษณะอำนาจนิยมในครอบครัวไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2526.

เสาวนีย์ จิรกัฒนวก. "หน้าที่ของมัธยมศึกษาสั่งคมมุสลิมในภาคกลาง." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527.

อาฉิ ฆานสนิท. "วัฒนธรรมกระแสหลักในเอเชียอาคเนย์: อิสลาม." เอกสาร
ประกอบการบรรยายโครงการอบรมเอเชียศึกษา ครั้งที่ 6 ประจำปี 2529
ณ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 23-25 เมษายน 2529.
(พิมพ์ที่ก).

ภาษาอังกฤษ

Books

Becker, Howard., and Hill, Reuben. Family, Marriage and Parenthood.
Boston: D.C. Heath & Company, 1955.

Bull, N.J. Moral Education. London: Routledge & Kegan Paul, 1969.

Brown, Roger. Social Psychology. New York: Free Press, 1965.

Childs, J.L. Education and Morals. New York: Appleton-Century-
Crofts, 1950.

Durkhiem, Emile. Durkhiem: Essays on Morals and Education.

Translated by H.L. Sutcliffe. London: Routledge & Kegan
Paul, 1979.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 2ed. New York: McGraw-Hill Book Co., 1964.

Hoffman, Martin L. "Moral Development." In Carmichael's Manual of Child Development, pp, 283-285. New York: John Wiley and Son, Inc., 1970.

Horton, Paul B., and Hunt, Chester L. Sociology. New York: McGraw-Hill Book Co., 1984.

Kohlberg, Lawrence. cited in Bull, N.J. Moral Education. London: Rontledge K. Kegan Raul, 1969.

_____. "Development of Moral Ideology." In Review of Child Development Research, p.405. Edited by Martin L. Hoffman. Hartford, Connecticut: Connecticut Printers, Inc., 1964.

Piaget, J. The Moral Judgement of the Child. London: Harcourt, Brace, 1932.

Skinner, Burrhus F. Beyond Freedom and Dignity. New York: Penquin Book, Ltd., 1971.

Wright, Derek. The Psychology of Moral Behavior. Middlesex: England: Penquin Books Ltd., 1978.

Articles

Hoffman, M.L. "Development of Moral Thought, Feeling and Behavior." American Psychologist 10 (1979): 958.

- Holstein, C.B. "Irreversible Stepwise Sequence in the Development of Moral Judgment: A Longitudinal Study of Males and Females." Child Development 47 (September 1976): 51-61.
- Lewin, K.R. Lippert, and Lewin, White. "Pattern of Aggressive Behavior in Experimentally Created, Social Climate." Journal of Social Psychology 10 (September 1939): 271-299.
- Rammond R. Ried. "Moral and Spiritual Values to Teach or Not to Teach." Journal of Secondary Education 40 (1965): 78-80.

Other Materials

- Schneider, Barry Haward. "An Elaboration of the Relationship Between Parental Behavior and Children's Moral Development." Dissertation Abstracts International 39 (July 1977): 4152-A.
- Urbach, Nelley M. "Some Situational Effects on Moral Judgment Measured by A Multiple-Choice Test." Dissertation Abstracts International 37 (June 1976): 3530-3531-A.

הנאמנות

ពាក្យសុំ ក.

ที่ ทม 0309/11534

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท 10505

11 ธันวาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน เลขาธิการ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เนื่องด้วย นางสาว กัญนิภา พรหมณพิทักษ์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
สารัตถศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมัชฌิมในการ
ปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลลุมพลี
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ในการนี้นิสิตจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการขอเข้าสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนของโรงเรียนลุมพลี
ธนูบัมภ์ ในสังกัดของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นเวลา 3 เดือน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้ทำ
การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณบดี

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150895-9

ที่ ศษ 1404/ 39820

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

17 ธันวาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้วยนางสาวกัญนิกา พรหมณพิทักษ์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิตศึกษาดุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาสารัตถศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมีสียก ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลลุมพลี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการเข้าสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนของโรงเรียนลุมพลี ชนูปถัมภ์ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเวลา 3 เดือน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ พิจารณาให้นิสิตได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเข้าสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนลุมพลี ชนูปถัมภ์ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังกล่าวด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายรุ่ง แก้วแดง)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กองวิชาการ

โทร. 2810588

3. ขนบธรรมเนียมประเพณี

รายการ	จำนวนครั้งที่สังเกต						รายละเอียดเพิ่มเติม
1. การกล่าวถ้อยคำ การทักทาย							
2. การเกิด							
3. การตาย							
4. การสมรส							
5. การแต่งกาย							
6. ความสะอาด							
7. การละหมาด							
8. การถือศีลอด							
9. การบริจาคซะกาต							
10. การประกอบพิธีฮัจญ์							
11. พิธีกรรมอื่น ๆ							
12. วันสำคัญทางศาสนา							
13. อาหาร							
14. ข้อห้ามในอิสลาม							
- ห้ามลักขโมย							
- ห้ามดื่มสุรา							
- ห้ามพูดเท็จ							
- ห้ามกินดอกเบี้ย							
- ห้ามกราบ							
- ห้ามดูโชครชะตา							
ฯลฯ							

10. ลักษณะการปลูกฝังจริยธรรมของโรงเรียน

รายการ	จำนวนครั้งที่สังเกต						ลักษณะและวิธีการที่ใช้ในการปลูกฝัง
1. การไม่ประทุษร้ายต่อบุคคลและร่างกายของบุคคลและสัตว์							
2. ความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา							
3. การไม่โกรธและไม่ขโมย							
4. ความเชื่อเพื่อตัวเองและเสียสละ							
5. การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น							
6. การรู้จักความพอที่							
7. การไม่พูดปด ไม่บิดเบือน ไม่อำพรางความจริง การไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและการไม่พูดคำหยาบ							
8. การมีสัจจะและความจริงใจ							
9. การไม่หลงและเสพติดให้โทษ							
10. ความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ รู้สึกผิดชอบชั่วดี							

หมายเหตุ ลักษณะการปลูกฝังจริยธรรมของโรงเรียนคุณพัสตุนุปถัมภ์ โรงเรียนรัชนี อีสตาโม ครอชมคริวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และมีสภานุฎยะมาลาใช้รายการตารางการสังเกตชุดเดียวกัน.

รายการ	จำนวนครั้งที่สังเกต						ลักษณะและวิธีการ ที่ใช้ในการปลูกฝัง
11. ความเป็นผู้มีเหตุผล							
12. ความละเอียดและความ เกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว							
13. ความขยันหมั่นเพียร							
14. ความอกทน อดกลั้น							
15. ความกล้าหาญและความ เชื่อมั่นในตนเอง							
16. ความกตัญญูกตเวที							
17. ความซื่อสัตย์สุจริต							
18. การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส							
19. ความไม่เห็นแก่ตัว							
20. ความประนีประนอมเสียสละ							
21. ความรับผิดชอบ							
22. ความมีน้ำใจเป็นธรรม ไม่ลำเอียง							
23. ความมีระเบียบวินัยและ ตรงต่อเวลา							
24. การยอมรับความเปลี่ยนแปลง							
25. มารยาทและนิสัยส่วนบุคคล ในการกิน นอน ขับถ่าย แต่งกายและสังคมระหว่างเพศ							

รายการ	จำนวนครั้งที่สังเกต						ลักษณะและวิธีการ แก้ไขในการปลูกฝัง
26. มารยาทในการแสดงความคิดเห็น การขอภัย การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่น การพักผ่อน หย่อนใจ							
27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเชื่อเพื่อ การยอมรับความผิดเห็นของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ							
28. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติ ความประเพณีนิยม							
29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์							
30. การแก้ไขข้อบกพร่อง การปฏิบัติทางจริยธรรม ได้แก่ ดิศิลธรรมระเบียบ กฎหมาย และจารีตประเพณี							

เครื่องมือ ชุดที่ 2

แบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ตำบลลุมพดี อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง แบบสำรวจข้อมูลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเรื่อง "บทบาทของโรงเรียน
ครอบครัวและมีสภิกในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
ในชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพดี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา"

แบบสำรวจข้อมูลนี้ ต้องการทราบรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางภูมิศาสตร์

1. ที่ตั้งของหมู่บ้าน ตั้งอยู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....
2. ขนาดเนื้อที่ของหมู่บ้าน.....
3. ที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ห่างจากตัวจังหวัด.....
4. จำนวนประชากรในหมู่บ้านตามการสำรวจสำมะโนประชากร ปี พ.ศ.2528.....
5. จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ปีปัจจุบัน พ.ศ.2528 แยกตามเพศ
หญิง..... คน ชาย..... คน
6. จำนวนครอบครัวทั้งหมดในหมู่บ้าน..... ครอบครัว
7. จำนวนหลังคาเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน..... หลังคาเรือน

ตอนที่ 2 สภาพการศึกษา

1. จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน
ประถม (ป.1-ป.6) ..... โรง
มัธยม (ม.1-ม.6)..... โรง
อื่น ๆ หรือสูงกว่า ม.ศ.5 ..... โรง
โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม..... โรง
2. เป็นโรงเรียนราษฎร์..... โรง รัฐบาล..... โรง

3. ในรอบปีที่ผ่านมา ในชุมชนของท่านมีอาชญากรรมต่อไปนี้หรือไม่

	มากขึ้น	เท่าเดิม	น้อยลง	ไม่มีเลย
1. ฆาตกรตาย				
2. ปล้นทรัพย์				
3. ชิงทรัพย์				
4. จับคนเรียกค่าไถ่				
5. การพนัน				
6. ยาเสพติด				
7. ความผิดทางเพศ				
8. อื่น ๆ (ระบุ).....				

4. ในหมู่บ้านนี้มีชาวบ้านมีความสมัครสมานสามัคคีกันทำกิจกรรมโดยส่วนรวมของหมู่บ้านหรือไม่..... อย่างไร.....

5. ในการประชุมชาวบ้านร่วมกันเพื่อแจ้งข่าวปรึกษาหารือวางแผนจัดกิจกรรมในหมู่บ้านสภาพการประชุมเป็นอย่างไร
 .....
 (แสดงความคิดเห็นกันมาก อภิปรายกันที่ ทะเลาะกัน ชาติประชุมมาก)

6. จารีตประเพณีของท้องถิ่นที่สำคัญ ซึ่งชาวบ้านใช้ควบคุมความประพฤติของสมาชิกในชุมชนมีหรือไม่ อย่างไร
 .....

7. ในหมู่บ้านนี้มีการเล่นพื้นเมืองอะไรบ้าง.....

8. ชนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นมีกิจกรรมและงานอะไรบ้าง
 .....

9. ชาวบ้านในหมู่บ้านให้ความเคารพนับถือและเชื่อฟังใครมากที่สุด ตามลำดับ
1. ....
  2. ....
  3. ....
10. สาเหตุที่ชาวบ้านตัดสินใจเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สจ. หรือ สส. เพราะอะไร
.....
(เช่น เพราะความซื่อสัตย์ มีความรู้ ความสามารถ เพราะอิทธิพลของเงิน)
11. สภาพความเชื่อของชาวบ้าน
.....
(เช่น เชื่อเรื่องโชคลาง หรือ เชื่ออย่างมีเหตุผล)
-

เครื่องมือ ชุดที่ 3

การบันทึกภาพถ่ายและแสดงแผนที่ตั้งชุมชนมุสลิม
ตำบลลุมพดี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

การบันทึกภาพถ่ายและแสดงแผนที่ตั้งของชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพดี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเรื่อง "บทบาทของโรงเรียน ครอชมครีวและมีสยิกในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพดี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยได้บันทึกภาพถ่ายของกลุ่มตัวอย่างและทำแผนที่แสดงที่ตั้งของชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพดี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในระหว่างการวิจัยภาคสนาม (ธันวาคม 2528 - มีนาคม 2529)

การบันทึกภาพถ่าย มีแนวทางในการบันทึกดังนี้

1. ลักษณะที่อยู่อาศัย
2. สมาชิกในครอชมครีว
3. กิจกรรมประจำวัน
4. การประกอบศาสนพิธี
5. การศึกษา

5. มารดาประกอบอาชีพอะไร

1. รับราชการ
2. เกษตรกร (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์)
3. กรรมกรหรือรับจ้างทั่วไป
4. แม่บ้าน
5. ค้าขาย
6. อื่น ๆ (ระบุ).....

6. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

1. อยู่รวมกัน	5. มารดาถึงแก่กรรม
2. แยกกันอยู่	6. บิดาและมารดาถึงแก่กรรม
3. หย่า	7. อื่น ๆ (ระบุ).....
4. บิดาถึงแก่กรรม	

7. ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาของนักเรียน

1. ไม่ได้เรียน	6. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ชั้นต้น)
2. จบ ป.4 หรือเทียบเท่า	7. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ชั้นสูง)
3. จบ ม.3 หรือเทียบเท่า	8. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
4. จบ ม.6 หรือเทียบเท่า	9. สูงกว่าปริญญาตรี
5. จบ ม.8 หรือเทียบเท่า	10. อื่น ๆ (ระบุ).....

8. ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดานักเรียน

1. ไม่ได้เรียน	6. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ชั้นต้น)
2. จบ ป.4 หรือเทียบเท่า	7. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ชั้นสูง)
3. จบ ม.3 หรือเทียบเท่า	8. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
4. จบ ม.6 หรือเทียบเท่า	9. สูงกว่าปริญญาตรี
5. จบ ม.8 หรือเทียบเท่า	10. อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมีสยัค
เกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางทางขวามือตามความคิดเห็น
ของนักเรียนเพียงของ เดียว

ข้อความ	ครู โรงเรียน อุดมพลีชนูปถัมภ์	ครู โรงเรียน รัศมีอิสลาม	พ่อ/แม่ ผู้ปกครอง	อิหม่าม/ คอสตีบ
1. เมื่อนักเรียนพบว่าเพื่อนร่วม ชั้นกำลังไล่ตีวัวที่อยู่ในสนาม นักเรียนคิดว่าเพื่อนคนนั้นทำ ผิดศาสนาของใคร				
2. ใครที่สอนนักเรียนอยู่เสมอ ให้ช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ ยากหรือได้รับความลำบาก				
3. ถ้าหากนักเรียนลักษณะโมยะ นักเรียนคิดว่าการกระทำ เช่นนี้จะเป็นการกระทำให้ ใครผิดหวังมากที่สุด				
4. การให้เพื่อนยืมสิ่งของเมื่อ เพื่อนไม่มีเป็นการกระทำ ตามคำสอนของใคร				
5. การแย่งสิ่งของที่เพื่อนรักมา เป็นของตน นักเรียนคิดว่า การกระทำเช่นนี้จะถูกผู้ใด ตำหนิมากที่สุด				

ข้อความ	ครู โรงเรียน ดุมพลีชนูปถัมภ์	ครู โรงเรียน รัศมีอิสลาม	พ่อ/แม่ ผู้ปกครอง	อิหม่าม/ คอตีบ
6. ใครที่สอนนักเรียน เสมอให้รู้จัก พอใจในสิ่งที่เรามี				
7. เมื่อนักเรียนพูดปดหรือพูดคำหยาบ นักเรียนคิดว่าผู้ใดจะลงโทษนักเรียน มากที่สุด				
8. นักเรียนเคยได้ยินคำพูด เช่นนี้จาก ผู้ใด "ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย"				
9. เมื่อนักเรียนเห็นคนในชุมชนเสพยา เส"ติดนัก เรียนคิดถึงคำสอนของ ใคร เป็นอันดับแรก				
10. นักเรียนอยากได้ปากกาแห่งใหม่ ของเพื่อนแต่ไม่กล้าขโมย เนื่อง จากนักเรียนคิดถึงคำสอนของ ใครมากที่สุด				
11. นักเรียนเคยได้ยินคำสอนที่ว่า "จงรู้จักใช้เหตุผล" จากใคร บ่อยที่สุด				
12. เมื่อนักเรียนขโมยปากกาเพื่อนมา แล้วกลับใจนำไปคืนให้เพื่อนเป็น เพราะนักเรียนคิดถึงคำสอนของ ใคร				
13. ใครที่ขอยกตัวอย่างถึงผู้ที่มีความ ขยันหมั่นเพียรให้นักเรียนฟังเสมอๆ				

ข้อความ	ครู โรงเรียน ดุมพลีชนูปถัมภ์	ครู โรงเรียน รัศมีอิสลาม	พ่อ/แม่ ผู้ปกครอง	อิหม่าม/ คอตีบ
14. เมื่อนักเรียนโกรธมักจะพยายาม ระงับความโกรธนั้น ๆ เนื่องจาก นักเรียนคิดถึงคำสอนของใคร				
15. เมื่อนักเรียนแสดงความกล้าหาญ นักเรียนคิดว่าจะได้รับคำชมเชย จากใคร				
16. ความกตัญญูทเวที เป็นสิ่งที่ควร แก่การปฏิบัติ ใครที่สอนนักเรียน ให้รู้จักกตัญญูต่อพ่อ แม่ ครู ตลอดจน เจ้านายพระคุณอยู่เสมอ ๆ				
17. เมื่อนักเรียนเก็บของตกได้ นำ ไปคืนเจ้าของแล้วได้รับคำชมเชย นักเรียนคิดว่าใครจะภูมิใจในตัว นักเรียนมากที่สุด				
18. นักเรียนคิดว่าการสงบนิ่งเพื่อฝึก สมาธิ เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติตาม คำสอนของใคร				
19. เมื่อนักเรียนช่วยเหลือแบ่งบัน สิ่งของให้เพื่อนนักเรียนคิดว่า จะได้รับคำชมเชยจากใครมากที่สุด				
20. นักเรียนมักได้รับคำเตือนจากใคร เสมอว่า "อย่าเดินเลื้อ อย่า ประมาท"				

ข้อความ	ครู โรงเรียน ดุมพลีชนูปถัมภ์	ครู โรงเรียน รัศมีอิสลาม	ผู้ปกครอง	อิหม่าม/ คอตีบ
21. ใครที่สอนนักเรียนเสมอให้รู้จัก รับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับ มอบหมาย				
22. ใครที่นักเรียนคิดว่ามีความเป็นธรรม และไม่ลำเอียงมากที่สุด				
23. นักเรียนคิดว่าการตรงต่อเวลาเป็น สิ่งที่ควรแก่การปฏิบัติและใครที่เป็น แบบอย่างแก่นักเรียนในเรื่องนี้ได้ ดีที่สุด				
24. ใครที่สอนนักเรียนเสมอ ๆ ให้รู้จัก ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ รอบ ๆ ตัวเรา				
25. ใครที่ตักเตือนนักเรียนเสมอ ๆ ใน เรื่องมารยาทและนิสัยส่วนบุคคลใน การกิน นอน ขับถ่ายและสังคมกับ ผู้อื่น				
26. ใครที่ตักเตือนนักเรียนเสมอ ๆ ให้ รู้จักมารยาทในการทำความเคารพ มารยาทในการพูดและมารยาทใน การเล่น				

ข้อความ	ครู โรงเรียน ลุมพินีอนุบาล	ครู โรงเรียน รัศมีอิสลาม	พ่อ/แม่ ผู้ปกครอง	อิหม่าม/ คอตีบ
27. การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ทุกคนต้องมีความสามัคคี ความเสีย สละและรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นักเรียนคิดว่าใครพูดน่าเชื่อถือ มากที่สุด				
28. ใครที่สอนนักเรียนเสมอๆ ให้รู้จัก ปฏิบัติความวัฒนธรรมและประเพณี อันดีงาม				
29. ใครที่สอนนักเรียนเสมอ ๆ ให้มี ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์				
30. นักเรียนคิดว่าใครที่คอยเฝ้าดู ความประพฤติของนักเรียนอยู่ ตลอดเวลา				

ภาคผนวก ข.

ศุภวันศุกร์ที่ 21 มีนาคม 2529

เรื่อง "หน้าที่ของลูก ๆ เมื่อปึกเทอม"

อ่านโดย คอซิมประจำมัสยิด นูร์ดัยยะมาล

الحمد لله الذي خلق الموت والحيات ليبلوكم أيكم أحسن عملا ، أشهد
أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، وأشهد أن محمدا عبده ورسوله ، اللهم صلِّ وسلم
علي سيدنا محمد الصادق قولا وفعلًا ، وعلي آله وصحبه الذين نازوا شواظ عظيمًا .
أما بعد ، فيا أيها المؤمنون ، أوصيكم وإياي بتقوي الله وطاعته لعنكم

ترحمون .

เยาวชนมุสลิมทั้งหลาย ช่วงนี้เป็นช่วงเวลาของการปึกเทอมการศึกษา
เป็นช่วงเวลาของการที่เราได้ว่างเว้นการศึกษาหาวิชาความรู้ในทางโลก วันศุกร์มาก
หลายเท่าที่ผ่านมาในรอบปี ในฐานะที่เรายังอยู่ในวัยการศึกษา เราอาจจะขาด
การมาร่วมละหมาดวันศุกร์ไปบ้าง ซึ่งเป็นหนทางที่เราหลีกเลี่ยงได้ยาก

แต่เวลานี้ แต่ในช่วงนี้ เราสามารถที่จะมาร่วมละหมาดขุมอัครุ ได้อย่าง
น่าปลาบปลื้มใจ ในช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่เราใช้เวลาอยู่กับบ้าน เรามีเวลาอยู่
ใกล้ชิดพ่อแม่ผู้บังเกิดเกล้าของเรามากกว่าปกติ ในช่วงเวลาเหล่านี้แหละเป็นช่วงเวลา
ที่เราจะศึกษาทางสนองตอบแทนพระคุณพ่อแม่ของเราเท่าที่ปัญญาและกำลังของเราจะ
เอื้ออำนวยให้

มีเยาวชนมุสลิม มีเยาวชนคนที่อยู่ในฐานะลูก ที่เขาได้หาทางตอบแทน
พระคุณของพ่อแม่เขาคือความนำขึ้นใจ พ่อแม่แทบจะหายเหนื่อย ในช่วงเวลาเหล่านี้
ลูกที่ซื่อและสุ มามากมายเขารวบรวมหาทางไปศึกษาหาวิชาความรู้ ทางศาสนาที่มีศรัทธา
หรือที่โรงเรียนทางศาสนา หรือเยาวชนบางคนเขาก็หาโอกาส หาหนังสือพิมพ์พิมพ์คำรา
วิชาที่รุดถิ่นมาทบทวน บางบ้านพ่อแม่เขาก็หาครูมาสอน บางครอบครัวพ่อแม่เขาก็แนะนำ
ให้ลูกของเขาไปสมทบรวมกับเพื่อนหาวิชาความรู้จากแหล่งที่เขาเปิดการสอน เรียกว่า

โอกาสที่มาถึงแล้ว ลูกที่ซอและฮูเซาชวนชายหาพระเมตตาจากองค์ อัลเลาะห์ ซ.บ.
กันทั่วหน้า

หลายบ้านของมุสลิมในตำบลหมู่บ้านของเรา ะยะนี้เขาวชน หรือลูกที่ซอและฮู
เขาวชนที่องค์อัลเลาะห์ ซ.บ. ทรงโปรด เขาเอาหนังสือศาสนามาทบทวน เขาหยิบ
อัลกุรอานมาอ่าน เขาละหมาดที่รุก ทำเวลาโคจรบถวน เสียงที่ลูก ๆ อ่านพระมหา
คัมภีร์ อัลกุรอานในบ้าน เป็นเสียงสวรรค์ที่พ่อแม่ชื่นใจ ถึงจะไม่ลำบากตรากตรำ
เพื่อทำมาหากินเห็นจเหนื่อยแค่ไหน พอมาถึงบ้านเห็นลูกละหมาด เห็นลูกอ่านอัลกุรอาน
เห็นลูกสนใจทบทวนศึกษาเปิดตำราเปิดหนังสือเรียนวิชาที่รูกูฮัน หรือไปเล่าเรียนเรื่อง
ของศาสนาที่มีศยิก ที่โรงเรียน

แบบนี้พ่อแม่หายเหนื่อย แม้จะเหนื่อยเหนื่อยมาทั้งปีเพื่อหาทางส่งเสียลูกให้ลูก
ได้เล่าเรียน ก็หมกความเมื่อยล้า มีกำลังที่จะกลับมาทำมาหากินต่อ เพื่อส่งเสีย
ลูกที่พ่อแม่ปลอบปลื้มใจ เขาวชนอย่างนี้เขามีชื่อเรียกขนานนามว่า ลูกซอและฮู

ท่านนบี มุฮัมมัด ซ. ล ทรงกล่าวไว้ว่า

من أرضي والديه فقد أرضي الله، ومن أسخط والديه فقد أسخط الله.

ซึ่งมีใจความว่า

"ลูกคนไหนที่เขาได้ประพฤติปฏิบัติในเรื่องใดก็ตามแล้วแต่ที่เลือกอันวยให้พ่อแม่ของ
เขาเกิดความชื่นชมยินดี ก็เท่ากับว่าเขาได้หาทางทำให้ องค์ อัลเลาะห์ ทรงโปรด
ยินดีกับตัวเขา และในหนทางที่ตรงกันข้าม ใครที่อยู่ในฐานะลูกที่เขาได้สร้างทำ
มีพฤติกรรมให้พ่อแม่ของเขาไม่พึงพอใจโกรธ ก็เท่ากับว่าเขาได้หาทางทำให้ องค์
อัลเลาะห์ ทรงพิโรธในตัวเขาคือเหมือนกัน"

รายงานจากท่าน อะนัส รฎิ ซ จาก ฮะดีษ อิมรูนัจญาร

ดังนั้นในช่วงเวลาของการปิดภาคเรียน ปิดเทอมการศึกษาอย่างนี้ มีเขาวชน
มุสลิม มีคนที่อยู่ในฐานะลูก เขาได้สร้างทำมีพฤติกรรมให้พ่อแม่เขาชื่นชมกันมากมาย

เขาถืออัลกุรอานไปมัสยิดไปหาครู เขาหยิบหนังสือฟัรฎูอีน ไปโรงเรียนเพื่อศึกษา
บททวน เขาคืนเข้าเมื่อใดเวลาละหมาด ก่อนนอนเขาก็ทำละหมาด เขา
พยายามหาทาง ละหมาดยะมาอะฮ์ตามพ่อแม่ของเขา หรือไม่อย่างนั้นเขาก็เดินมา
ละหมาดยะมาอะฮ์ที่มัสยิด เขาอ่านอัลกุรอานให้ตัวเอง เป็นคนที่อัลเลาะห์ ช.บ
ทรงปราณี เขาอ่านส่งเสียงให้พ่อแม่ของเขาได้ยินปลื้มใจ ลูกอย่างนี้ขอ
ให้เราพิจารณาดูว่าในบ้านของเรา มีสักคนบ้างไหม? ถ้ายังไม่มีตัวเรานี้จะคงเริ่ม
เป็นคนหนึ่งได้

อย่าไปเอาอย่าง เขาชวนลูกมุสลิมบางคน ที่ไม่สนอะไร เรื่องของศาสนาใน
คอนปึกภาคเรียน เคยหึงละหมาดอย่างไรก็คงไม่เอาใจใส่อยู่อย่างนั้น

เวลาปกติธรรมดาที่อ้างว่าไม่มีเวลาเรียน การบ้านมาก ศึกษาวิชาการ
ทางศาสนาไม่ไหว แค่ว่าโอกาสเปิด เวลาว่าง ปิดเทอมการศึกษาก็อ้างสาเหตุ
โมเมไปตามเรื่อง เขาชวนบางคนไม่สนใจพ่อแม่ ถือโอกาสเที่ยวเตร่ ทัศนजर
ที่นั่นที่นี้ บ้านช่องไม่ค่อยขอมอยู่ ละหมาด อ่านกุรอาน ทบทวนวิชาการทางศาสนา
ที่เราเองก็ไม่ค่อยจะรู้อะไรอยู่แล้ว ก็ปล่อยผ่านเลยความเลย

แบบนี้เราจะเอาเวลาช่วง ไท่นของชีวิตทำตัวให้สมค่าของความเป็นมุสลิม
ร่างกายของเราก็เก็บโคเป็นหนุ่มขึ้นทุกวัน หลายคนก็เริ่มเป็นสาว แค่นี้แล้วฟัรฎูอีน
วิชาความรู้ในเรื่องของศาสนาที่เราจำเป็นต้องรู้ จำเป็นต้องปฏิบัติ เราก็ไม่มีคิด
มันสมอง พ่อแม่ก็เลี้ยงดูเรามาจนแสนนาน อยากให้เราเป็นผู้สืบตระกูลต่อไป
แต่เรากลับทำตัวไม่เอาเรื่องในเรื่องรอยของศาสนา ละหมาดที่รูกูหาเวลา หึง ๆ ที่
มีเวลาทำเราก็ไม่สนใจ วิชาความรู้เราก็ทิ้งหลังให้ ใดเวลาละหมาดพ่อแม่ของ
เราท่านละหมาดหันหน้าไปทางกิบลัต หันหน้าไปทางไบตุลเลาะห์ แต่เราในฐานะลูก
ผู้สืบสกุลของท่านไม่ยอมละหมาดร่วม เรากลับหันหน้าไปทางโทรทัศน์เสียเป็นส่วนใหญ่

เวลานี้บ้านของเรามีสอง-กิบลัตอย่างที่ใคร ๆ เขาว่า เป็นเรื่องจริง ๆ
หรือ? แต่เวลาที่เรากัดเวลาอาหารเรากินรวมหัวรวมส่วรับกันที่ไม่มีใครแตกแยก
แต่พอใดเวลาละหมาดเรากระจัดกระจายกันไปคนละทางสองทาง แบบนี้บ้านของเรา

หมกมระกัก ไร้ความศิริมงคล ไคร่ค่อไคร่ บ้านไทรบ้านไทรเขาก็ไ้รับพระเมตตา
จาก อัดเลาะตุ ข.บ. กันพร้อมหน้า แคบ้านเรากลับกลายเป็นบ้านที่ชุมนุมของ
ไรทอนมารร้าย เพราะไม่มีเสียงบัง ไม่มีเสียงอะซาน ไร้เสียงอ่านอัลกุรอาน
เรื่องนี้ ถ้าบ้านไทร ครอบครัวไทรเป็นอย่างนั้น ก็น่าสลอกใจเป็นที่สุด

เยาชนมุสลิมของเราอย่าปล่อยให้บ้านของเราเป็นอย่างนั้น มีทางไทรที่
จะช่วยพ่อแม่ของเราได้ไม่ว่าในเรื่องไทรก็ขอไ้พยายามหาทางช่วยแม่ เบาแรงของท่าน
บ้าง อย่าเอาแต่หาทางใช้จ่าย โดยไม่เวทนาพ่อแม่ที่หาเงินมาด้วยความยากลำบาก

หาทางสร้างความชื่นใจให้กับพ่อแม่ของเรากันเถอะ อนาคตของเราจะ

รุ่งเรือง

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวกัญญิกา พราหมณ์พิทักษ์ เกิดวันที่ 18 มกราคม 2500
ที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำเร็จปริญญาตรีการศึกษาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2522 และได้เข้าศึกษาต่อใน
ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาพื้นฐานการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในปีการศึกษา 2527

✓